

20260428

Zagreb, 15. 9. 2026. g.

Sukladno članku 32. Instituta za antropologiju te pozitivnom mišljenju Znanstvenog vijeća Instituta od 8. 9. 2026. g., Broj: 20260421, Ravnatelj Instituta za antropologiju prof. dr. sc. Damir Marjanović donosi

PRAVILNIK O OTVORENOJ ZNANOSTI INSTITUTA ZA ANTROPOLOGIJU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

- (1) Ovim Pravilnikom razrađuju se načela, ciljevi i način provedbe otvorene znanosti u Institutu za antropologiju (u daljnjem tekstu: Institut), sukladno Politici otvorene znanosti.
- (2) Pravilnik se donosi u skladu sa Statutom Instituta i važećim propisima Republike Hrvatske koji uređuju znanstvenu djelatnost.
- (3) Odredbe ovog Pravilnika primjenjuju se na sve zaposlenike, suradnike i druge osobe uključene u znanstveno-istraživački rad Instituta.

Članak 2.

- (1) Otvorena znanost podrazumijeva slobodan pristup znanstvenim publikacijama, istraživačkim podacima i metodologijama, uz poštivanje pravnih i etičkih ograničenja.
- (2) Institut primjenjuje načelo: „*otvoreno koliko je moguće, zatvoreno koliko je potrebno*“.

II. NAČELA OTVORENE ZNANOSTI

Članak 3.

Otvorena znanost na Institutu temelji se na sljedećim načelima:

1. otvoreni pristup znanstvenim publikacijama,
2. dostupnost i ponovna uporaba istraživačkih podataka,
3. transparentnost i provjerljivost istraživanja,
4. poštivanje znanstvene čestitosti i etičkih standarda,
5. zaštita osobnih podataka i osjetljivih informacija,
6. interoperabilnost i dugoročna dostupnost podataka.

III. OTVORENI PRISTUP ZNANSTVENIM PUBLIKACIJAMA

Članak 4.

- (1) Istraživači Instituta obvezni su osigurati otvoreni pristup znanstvenim publikacijama koje proizlaze iz istraživanja financiranih javnim sredstvima.
- (2) Otvoreni pristup ostvaruje se:
 - javnom objavom ili dijeljenjem verzije znanstvenog rada u pred-tisku
 - objavom u časopisima otvorenog pristupa ili
 - pohranom u institucionalne ili tematske repozitorije.

Članak 5.

- (1) Istraživači su dužni, u najvećoj mogućoj mjeri, zadržati autorska prava koja omogućuju otvoreni pristup.
- (2) U slučaju ograničenja (npr. izdavački ugovori), primjenjuje se najkraći mogući embargo.

IV. UPRAVLJANJE ISTRAŽIVAČKIM PODACIMA

Članak 6.

- (1) Istraživači su obvezni izrađivati plan upravljanja istraživačkim podacima (DMP) za projekte gdje je to primjenjivo.
- (2) Podaci se pohranjuju u pouzdane repozitorije u skladu s FAIR načelima (pronalazivost, dostupnost, interoperabilnost i ponovna uporaba).

Članak 7.

- (1) Posebna pažnja posvećuje se zaštiti:
 - osobnih podataka,
 - osjetljivih antropoloških i biomedicinskih podataka,
 - kulturno osjetljivih informacija.
- (2) Obrada podataka mora biti u skladu s etičkim kodeksom Instituta i važećim propisima, posebice onima koji uređuju zaštitu osobnih podataka.

V. OTVORENA ZNANSTVENA KOMUNIKACIJA

Članak 8.

Institut potiče:

1. otvorene i transparentne recenzijske postupke,
2. diseminaciju znanstvenih rezultata prema široj javnosti,
3. razvoj otvorenih obrazovnih sadržaja,
4. korištenje otvorenih digitalnih platformi.

VI. INFRASTRUKTURA I PODRŠKA

Članak 9.

- (1) Institut osigurava institucionalnu podršku za provedbu otvorene znanosti putem svojih ustrojbenih jedinica, uključujući knjižnicu i druge stručne službe.
- (2) Institut potiče korištenje nacionalnih i međunarodnih infrastruktura za pohranu i diseminaciju podataka.

VII. VREDNOVANJE ZNANSTVENOG RADA

Članak 10.

- (1) U postupcima vrednovanja znanstvenog rada uzima se u obzir doprinos otvorenoj znanosti, uključujući:
 - otvoreni pristup publikacijama,
 - dijeljenje istraživačkih podataka,
 - transparentnost istraživačkog procesa.
- (2) Institut potiče dobre prakse otvorene znanosti kroz interne akte i postupke napredovanja, kao što je Pravilnik o dodatnim kriterijima za izbor i reizbor na znanstvena radna mjesta Instituta za antropologiju, uvažavajući Nacionalne sveučilišne, znanstvene i umjetničke kriterije.
- (3) Institut, u skladu s financijskim mogućnostima, podupire i financira objavljivanje publikacija u otvorenom pristupu.

VIII. EDUKACIJA I OSVJEŠĆIVANJE

Članak 11.

- (1) Institut organizira edukacije i radionice iz područja otvorene znanosti.
- (2) Stručne službe pružaju savjetodavnu podršku istraživačima u provedbi ove politike.

IX. NADLEŽNOST I PROVEDBA

Članak 12.

- (1) Za provedbu ovog Pravilnika odgovoran je ravnatelj Instituta.
- (2) U provedbi sudjeluju:
 - Znanstveno vijeće,
 - ustrojbene jedinice Instituta,
 - stručne službe Instituta.

Članak 13.

- (1) Praćenje provedbe provodi se kroz sustav osiguravanja kvalitete Instituta.
- (2) Institut može donositi dodatne smjernice i upute za provedbu ovog Pravilnika.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 14.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

Članak 15.

- (1) Pravilnik se objavljuje na mrežnim stranicama Instituta.
- (2) Izmjene i dopune donose se na način propisan za njegovo donošenje.

Ravnatelj Instituta za antropologiju

prof. dr. sc. Damir Marjanović